

Solna kan bättre!

Socialdemokraternas handlingsprogram
för ett Solna där människor möts och idéer föds

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning..... 2

Förord 3

Vad är ett hållbart Solna? 4

I uppförsbacke måste man gasa 4

1. Ett ekonomiskt hållbart Solna 6

Det ska löna sig att betala skatt 6

Oförändrad skatt 6

Först och främst: Jobben 6

Nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet och

sommarjobb till alla 7

Kompetens och kreativitet 7

Hur har vi råd med det? 7

Rätt till heltid sparar pengar 7

Företagsvänlighet bara för stora företag? 8

Från idé till färdig produkt 8

Öka samverkan offentligt - privat 8

Integration - bara ett fint ord? 9

Världens marknad 9

Mötesplatser bygger socialt kapital 10

2. Livsmiljö 11

Bullerbyn Solna 11

Utsläppen bryter mot EU:s gränsvärden 11

Grönområdena belastas allt hårdare 12

Signalstyrd trafikbegränsning 13

Sluta gynna besöksparkerarna 13

Inför fler bilpooler 14

Rusta upp Solnas förfallna lokaler 14

Bygg hyresrätter 16

Inför en rättvis bostadsförmedling 17

Bygg nya Bagartorpskolan 17

Gröna alternativ till asfalt och köpcentra 17

- Vad ska ni göra i helgen? 17

Gör Överjärva Gård till eko-centrum 17

Gärna ny nationalarena – men inte för Solnabornas

pengar! 18

Släpp lös kultur och skaparkraft 18

Bra fritid - en lönsam investering 19

Fritids för mellanstadiebarn 19

Anlägg odlingslotter i bostadsområdena 20

Sommarkollo behövs 20

Idrotten – sätt hela Solna i rörelse 21

Dialog med hela idrottsrörelsen behövs 21

Slitna och överfulla idrottsanläggningar är ovärdigt

Solna 21

Bygg ny simhall nu 22

Anläggningar som är öppna hela året 22

3. Trygghet och omsorg 23

Ta äldres erfarenhet i anspråk 23

...och öka stödet till deras föreningar 23

Valfrihet är inte bara att välja företag 23

Bygg trygghets- och gemenskapsboenden 24

Socialt arbete är en bra affär 24

Satsa förebyggande på barn och unga 25

Återinrätta "fältarna" 25

Skaffa flera lägenheter istället av placering på dyra

institutioner 25

Behåll kompetensen 26

Strunta i vems plånbok det är 26

Vet vi vad som är "för dyrt"? 26

4. Kunskap och lärande 27

Bygg om, bygg nytt och vårda det vi har 28

Skola + modern IT-teknik = självklart! 28

Redovisa öppet alla skolors kvalitet 29

Lika villkor för alla skolor 29

Upprätta pedagogiska utvecklingscentra 29

Alla har rätt att nå toppen av sin förmåga 29

Garanterad läxhjälp 29

En 2:a chans, och en 3:e om det behövs 30

Förord

”När jag bläddrar i Solna stads reklamskrift ”Sveriges stoltaste stad” kommer jag osökt att tänka på Povel Ramels Skrytvalsens. Likt ett mantra upprepas ”företagsvänligast i Sverige”. ... ”Sveriges stoltaste stad” speglar också de borgerligas våta drömmar med villkorlös byggmani. På ett uppslag i broschyren kråmar sig makthavarna som brunstiga tjädertuppar: Vi ska bygga störst, tätast, högst! Långt ifrån alla instämmer i den jubelkören. Men i machokulturen är sådant som miljö, barngrupper, slitna skolor eller kö till åldringsvård ingenting. I alla fall inte jämfört med spektakulära byggprojekt, skyskrapor och kortsiktiga försäljningsvinster.”

Ur insändare i Mitt i Solna, signerad
(M)iljöskadad gräsrot i nya Bullerbyn, f d Solna

Nuvarande kommunledning brukar tala om hur nöjda och stolta de är med hur det ser ut i Solna idag. Vi håller inte med. Det är mycket som behöver göras innan vi kan kalla oss Sveriges stoltaste stad, men vi är ivriga och redo att ta oss an uppgiften.

Solna är en gynnad kommun jämfört med många andra, men tolv års moderatstyre med enögt fokus på lägst skatt, skrytbyggen och minimiambition för välfärden har lett till att både välfärd och miljö eftersatts. Att acceptera stora revor i de sociala skyddsnäten, sliten stadsmiljö och lokalförfall är ingen god ekonomisk politik. En stenhård ideologisk fixering vid lägst skatt riskerar - paradoxalt nog – i längden att leda till skattehöjningar.

På Solnas hemsida gör de styrande kommunalråden reklam för landets lägsta kommunalskatt, största byggprojekt, företagsvänlighet, antal friskolor och antal privata entreprenadföretag. De skålar stolt i champagne utanför nybyggda huvudkontor åt företag som inte betalar en krona i kommunal skatt. Men det finns andra områden som majoritet

helst inte vill tala om eller gärna sopa under mattan. Medan vi kan glädjas åt att antalet barnvagnar växer i Solna, växer tyvärr även miljöproblem och sociala klyftor.

Trots krispengar från regeringen för att rädda välfärdsjobb, har Solnas (m)ajoritet inte använt dem till att bevara sysselsättningen. På flera områden innebär deras budget för 2010 tvärtom stora sparbetning i välfärdens kärna.

I Solna finns stora möjligheter att klara krisens utmaningar. I Sveriges företagsvänligaste stad ska inte en enda ung människa behöva gå arbetslös. I Sveriges mest solida kommun ska inte lokaler behöva förfalla. I en av Sveriges bästa idrottsstäder ska inte lagen behöva slåss om träningstider. Och i Solna som en gång vann pris som Sveriges Barnvänligaste kommun ska vi självklart ta så bra hand om alla nyinflyttade barnfamiljer att vi kan återerövra den titeln. Vi tycker att det rika Solna har råd att ta väl hand om sina medborgare – att Solna kan bättre!

Här är våra idéer för att bygga ett sådant Solna. De hade vi inte klarat att ta fram utan alla de samtal vi haft de senaste åren, med Solnabor, föreningar och företag. Denna process har pågått under det senaste året och är inte klar i och med att vi lägger det här programmet. Människor behöver ständigt mötas i samtal för att nya idéer ska kunna födas och växa. Genom att fortsätta mötas och lyssna kan vi lägga grunden för en ny Solnaanda, där samverkan och strävan efter gemensamma mål präglar utvecklingen.

Johanna Graf, oppositionsråd (S)

Vad är ett hållbart Solna?

När man talar om hållbarhet brukar man dela upp det i tre byggstenar: ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Det räcker inte att koncentrera sig på en eller två av dem; man måste se till alla tre samtidigt: Ekonomisk tillväxt är inget att ha om det skapar sociala klyftor och sammanhållningen mellan människor skadas. Socialt hållbart kan samhället bli först när vi har ekonomi och jobb som ger alla frihet och handlingskraft. Och utan miljömässig hållbarhet klarar vi ingen av de två första. För att Solna ska ha klara alla tre villkoren för hållbarhet krävs krafttag mot såväl ungdomsarbetslöshet och skolmisslyckanden, trafikchaos, ohälsa, bostadsbrist och förfallna skolbyggnader.

Därför var det dessa tre mål vi fokuserade på vårt budgetförslag för 2010. De verkliga skillnaderna mellan oss och (m) handlar om synen på vad var och en ska sköta själv och hur mycket vi ska bry oss om och stödja varandra.

Vi tror att tillsammans är en bra affär. Att både jag själv, mina barn, andras ungar och därmed jobben och ekonomin mår bättre i ett Sverige där vi löser problem tillsammans. Om det blir hål i för många gator och mänskliga själar, hjälper det inte om du bor bakom lås och bom och dina barn bara ser andras ungar genom bilfönstret på väg till en bättre skola. Vi tror att både sjukpensionären och IT-miljardären blir friare i ett samhälle

där vi delar varandras bördor. Den enas frihet får aldrig bli den andres ofrihet, för då blir ingen riktigt fri. Solna blir inte bättre än vad vi som bor här tillsammans gör det till. En god bredd ger en bättre elit, det är en devis som gäller både för idrotten och för samhället i stort.

De allra flesta svenskar är med på idén att skapa ökad jämlikhet och tillväxt i Sverige och vi vet hur man lyckas med det.

I uppförsbacke måste man gasa

I detta handlingsprogram inför valet 2010 presenterar vi de idéer och förslag vi tagit fram i samråd med gamla och nya Solnabor, anställda, föreningsaktiva och företag.

Vi presenterar inga extrema åtgärder, inget flörtigt valfläsk och inga skatteförändringar. Det vore inte hederligt, varken med tanke på valåret eller på människors vardagsekonomi i osäkra tider. Trots det har vi hittat flera områden där det faktiskt går att spara - ibland genom att satsa! Vi vill hejda den kapitalförstöring som sker när lokaler står och förfaller genom att öka investeringarna. På så sätt kommer kommunen att skapa jobb, byggprojekt och möjliggör energieffektiviseringar när priset är lägre. Detta är en mycket reell möjlighet för en kommun med flera miljarder på banken, som många andra kommuner avundas oss.

Detta är våra tre viktigaste förslag för nästa mandatperiod

I Sveriges företagsvänligaste kommun ska inte en enda ung människa behöva gå arbetslös

**Skapa jobb och stoppa kapitalförstöringen –
Börja bygga och rusta upp det slitna Solna**

**Krafttag mot genomfartstrafik, buller och dålig luft –
Inför genomfartsavgifter i Solna**

1. Ett ekonomiskt hållbart Solna

”Varje felanvänd skattekrone är ett hån mot de fattiga.”

Ernst Wigforss

Det ska löna sig att betala skatt

Tillväxt är ytterst beroende av människors vilja och förmåga att arbeta och genom skatt bidra till sådana nyttigheter som är klokt att ordna tillsammans. I Sverige betalar vi rätt mycket gemensamt, medan man i andra länder betalar mindre i skatt och finansierar mer individuellt. Även om det finns samband mellan hur mycket skatt vi betalar och vilken kvalitet vi får på välfärden, så finns det också andra frågor man måste ställa sig innan man kan veta vilken skattenivå som ger den bästa kvaliteten. Hur används skattepengarna idag? Hur mycket betyder en höjning eller sänkning för den egna plånboken respektive för kvaliteten i den kommunala servicen? Några ören i sänkt skatt ger knappast den vanliga så mycket pengar eller makt över den egna vardagen att man kan kompensera för den sänkta kvalitet som mindre skatteintäkter orsakar i barnens skola eller i vården av ens gamla mamma.

En kommun måste göra allt för att kompensera konjunktursvängningar, särskilt en så gynnad och solid kommun som Solna. Det är inte rätt att vissa årskullar av barn eller gamla som får behov av vård under en konjunktursvacka ska drabbas extra hårt. Dagens skolbarn bär fortfarande bördan av den förra krisens verkningar. Låt oss inte göra om det dyra misstaget!

Oförändrad skatt Vi ser fortfarande många möjligheter till ekonomisk effektivisering i Solna, speciellt på områden som central administration, energi- och lokalsidan.

Vi föreslår därför inte någon skattehöjning. Däremot tvekar vi inte att använda sparade medel till att investera för framtidens Solna. Vi föreslår samtidigt en rad åtgärder som sparar pengar på sikt: Nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet, tidigt stöd i skolan för att hindra senare skolmisslyckanden, socialpreventivt arbete mot ungdomar som fritidsgårdar, fältassistenter, sommarjobb och kollo, och investeringar i miljö och slitna lokaler som skapar jobb och sparar energi.

Först och främst: Jobben

Tyvärr har den ökande arbetslösheten även drabbat Solna, och de som drabbats värst är de unga. Enligt arbetsförmedlingens statistik ligger Solna nu på en föga hedrande treafrån-bottenplats i listan på hur många procent ungdomsarbetslösheten ökat i länet sedan årsskiftet. Ungdomsarbetslösheten i Solna har ökat med 206 procent - från 60 ungdomar i januari till dagens 184. Att börja sitt vuxna liv med att inte känna sig efterfrågad och behövd sätter negativa spår många år framåt. Det är fullständigt ovärdigt en så pass centralt belägen och gynnad kommun som Solna.

Om betydligt fattigare kommuner med långt större problem kan lyckas bättre, så borde verkligen företagstata Solna kunna också. Om viljan finns skulle ungdomsarbetslöshe-

ten utan större ansträngningar kunna utrotas. Det handlar trots allt inte om mer än ett par hundra ungdomar.

Det är ungdomarna som drabbas först när arbetslösheten ökar och problemen på arbetsmarknaden växer – de får svårare att få ett arbete och att behålla fotfästet på sina arbetsplatser. Många kan vittna om en resultatlös jakt på jobb oavsett var de söker. I många fall erbjuds timanställningar, tidsbegränsade anställningar och i värsta fall svartjobb.

Otrygga anställningar blir allt vanligare. Många gånger saknar man fasta arbetstider och arbetsgivaren avgör dag för dag efter hur många som behövs för verksamheten dag för dag. Det skapar otrygghet för unga på arbetsmarknaden. Utan fast anställning är det svårare att få bostad, skaffa bil, och försörja sig själv och sin familj. Det kan vi inte acceptera.

Därför är snabba och kraftfulla insatser angelägna framförallt för dem. Ingen ung människa skall behöva starta sitt yrkesliv som arbetslös. Den period i livet då människan är som mest aktiv och nyfiken får inte bli den tid då samhället vänder den unge ryggen.

Nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet och sommarjobb till alla Genom att höja målsättningen och införa 0-tolerans mot ungdomsarbetslöshet skulle Solna Stad tillsammans med Arbetsförmedlingen och företagen genom program, sysselsättningsgaranti, praktik och anställningar snabbt kunna erbjuda alla unga en plats.

Solna Stad kan börja med att garantera alla ungdomar sommarjobb år 2010. De som kan visa att de provat på ett arbete har mycket lättare att få ett till när de slutar skolan.

Kompetens och kreativitet

Vi tror att två nyckelbegrepp är nödvändiga för säkra Solnas framtida tillväxt: kompetens och kreativitet. Vi är övertygade om att

människans kompetens måste byggas från tidiga år – från förskolan till universitetet. Därför måste hela denna kedja hålla högsta kvalitet, vilket sätter kommunens ansvar för skolan, barnen och ungdomarna i fokus.

Ett sådant fokus är nödvändigt även för att försvara titeln Sveriges Företagsvänligaste Kommun. Plats i förskolan, bra skolor och tillgång till bostäder är nödvändiga när företagen ska tävla om bra medarbetare.

Vi vill också säkra tillgången av natt- och helgdagis vid behov.

Hur har vi råd med det?

Vi föreslår att den pott för arbetsmarknadsåtgärder i första hand öronmärks för att skapa jobb åt ungdomar. Vi bör också kunna ställa förväntningar på alla Solnas företag att ta sitt ansvar och bidra till praktik och jobb, i likhet med den modell för samfinansiering av sommarjobb som företagen och Nynäs- hamns kommun kommit överens om. Erfarenheterna från Nynäshamn visar dessutom att satsningen blivit en besparing i slutändan, då kostnaden för sysslösa ungdomars skadegörelse kraftigt minskat samt att man faktiskt ser positiva effekter på studieresultat för dem som sommarjobbat.

Rätt till heltid sparar pengar

Många tim- och korttidsanställda drabbas när jobben blir färre. De får inte sina anställningar förlängda. I det tysta tas deras arbete ifrån dem när kommuner, landsting och före-

tag måste spara. Vikariat förlängs inte och projektanställningar löper ut. Det är en oekonomisk politik, som bara leder till att kostnader flyttas till andra konton.

Hösten 2006 startade Kommunal och Nynäshamns kommun det gemensamma projektet "Nya tider" med syfte att skapa trygga anställningar och rätt till heltid. Nynäshamnsprojektet är nu utvärderat och det visar att rätt till heltid inte är en fråga om kostsamma reformer. Tvärtom minskade sjukfrånvaron rejält och kostnaderna för övertid halverades. På bara ett år har kommunen sparat flera miljoner på heltiderna. Solna ligger i topp i länet när det gäller timanställningar. Förra året utfördes här över 100 000 arbetade timmar av timanställda. Det är en lösning som är dyr för kommunen, otrygg för de anställda och innebär dålig kontinuitet för de brukare; barn och gamla som ständigt måste möta ny personal. Hade dessa timmar istället utförts av fast anställd personal hade det motsvarat 60 årsarbetare. Vi föreslår att Solna följer Nynäshamns exempel och erbjuder alla som vill en heltidsanställning, samt startar ett bemanningscenter istället för att varje enhet ska ordna med korttidsvikarier. En jämförelse med faktorerna i Nynäshamn visar att Solna initialt, försiktigt räknat, skulle spara 5 miljoner kronor årligen på att införa denna modell. De pengar detta spar skulle till exempel kunna erbjuda alla Solna-ungdomar som vill sommarjobb.

Företagsvänlighet bara för stora företag?

Arbete är nyckeln till välfärden. En allt större del av framtidens jobb kommer att skapas genom nya och växande mindre företag. Det är därför viktigt att samhället underlättar och stöttar enskildas strävan att starta och driva företag. Här kan mycket göras också på lokal nivå. Även om många stora företag och huvudkontor är lokaliserade i Solna, så är det småföretagarna som är i absolut majoritet. En tyst majoritet som ofta glöms bort i dis-

kussionerna i Sveriges företagsvänligaste kommun.

Från idé till färdig produkt

Det är viktigt att de idéer som föds kan fångas upp och omsättas till företag och arbetstillfällen. Vi vill göra Solna till en bra kommun för dem som har innovativa idéer, men saknar kontakter. Vi behöver utveckla resurser för dem i samverkan mellan kommun, myndigheter, utbildningsväsende och näringsliv.

Vi socialdemokrater i länet har i ett brett rådslag frågat hundratals enskilda företagare och intresseorganisationer vilken åtgärd de helst skulle se kommunen bidra med. Den idé som väcktes av småföretagarna om att inrätta så kallade *Handelshus* var den som vann bäst gehör. Ett sådant hjälper den som har en bra idé att komma igång med sin verksamhet och på en och samma plats möta alla myndigheter som behövs för att starta ett företag.

På Handelshuset kan man få ekonomisk- och annan rådgivning, gemensamt utnyttja teknisk utrustning, ny- och vidareutbilda sig och utbyta råd och skapa kontaktnät med andra företagare. Där kan regelbundet finnas representanter på plats från de myndigheter man behöver komma i kontakt med. I stads- huset står idag stora ytor tomma. Vi föreslår att en våning används för ett Handelshus.

Öka samverkan offentligt - privat

Vi tror att det går att förbättra samverkan mellan den offentligfinansierade verksamheten och näringslivet. Genom Solnaandan skapar vi större värden än vad kommunen och företagen var för sig kan åstadkomma – samverkan ger mervärde. Vi vill inte låsa oss för vilka verksamheter som ska bedrivas privat och vilka som ska vara förbehållna den offentliga verksamheten. Vi är öppna för att ompröva vad som verkligen behöver drivas

inom den offentliga verksamheten. Det skapar inga nya jobb att flytta arbetstillfällena från offentlig till privat sektor och blir inte billigare, däremot kan olika alternativ främja produktivitet och förnyelse.

”Vi har varit bra på att stifta lagar så att det ser snyggt utMen bara för att vi är bäst på papper betyder inte det att vi är bra. Vi har stora invandrargrupper som lever isolerat och där har integrationen misslyckats.”

Ulf Bernitz, professor i europeisk integrationsrätt

Integration - bara ett fint ord?

Integration bygger på tankar om jämlikhet och respekt för människors olika bakgrund och levnadsförhållanden. Det är en ömsesidig process, som kräver möten. Det låter fint, men hur ska det åstadkommas utan möten?

En naturlig mötesplats är arbetsplatsen. Den bästa vägen till integration i samhället för den som har utländsk bakgrund har en trygg anställning, helst ett arbete som tar till vara

de yrkesmässiga kunskaper och erfarenheter hon eller han för med sig till Sverige. Det redan pågående samarbetet med näringslivet för att förbättra invandrade Solnaborers ställning i arbetslivet är viktigt att utveckla. Här behövs fler aktiva åtgärder, inte minst riktade mot ungdomar som är andra generationens invandrare. Deras potential går lätt till spillo oavsett om det gäller utbildning, föreningsverksamhet eller möjlighet att få jobb.

Världens marknad

Alla storstadsområden drar till sig människor med olika livsstilar, från olika länder och med olika läggning. Att främja olikheter och bejaka Solnas möjligheter som mångkulturell stad är både en konkurrensfördel och en vaccination mot inskränkthet och främlingsfientlighet.

Då måste vi också ta vara på den kompetens och språkkunskap som finns hos invandrare och inte minst deras barn. Här är bara några exempel på hur vi tror att mångkulturell kompetens kan tas tillvara och utnyttjas bättre för jobb och tillväxt:

För att kunna göra affärer och bygga upp nätverk med andra delar av världen behövs språkkunskaper och kunskaper om den affärskultur som råder i ett visst land. Att kunna tala något av de stora världsspråken som t.ex. arabiska eller kinesiska är en viktig konkurrensfördel.

Företag kan hitta nya affärsmöjligheter här hemma genom att uppmärksamma och ta fram produkter och upplevelser inför fler större helger än de traditionellt svenska.

Både inom äldreomsorgen och sjukvården finns behoven av mångkulturell kompetens att och medarbetare som kan möta de äldre och sjuka på deras egna premisser och på deras eget språk.

Livsmedelssektorn expanderar och särskilt intresset för det ekologiska och småskaliga är mycket stort. Under många år har vi tagit till oss matkultur från andra länder - idéer som blivit till allt från små krogar till industrier. Vi skulle gärna se en "Världens marknad" i Solna centrum en gång i månaden där kommunens invånare får provsmaka och köpa mat från lokala företagare och odlare.

Mötesplatser bygger socialt kapital

Att skapa mötesplatser är ett sätt att underlätta integrationen, men kommunen har idag sålt flera möteslokaler och trots att Solna har en blandad befolkning är det svårt att hitta naturliga samlingspunkter där unga möter gamla, svenskar invandrare osv. Solna stöttar en mängd olika föreningar, varav många bidrar till ökad integration. Men det finns fortfarande alltför många människor som lever isolerat, knappt känner några där de bor, eller känner sig ensamma, vilket leder till ett otryggt samhälle med brist på samhörighet och tillit. Solna har hög genomflytning och oklara geografiska gränser. Det finns få mötesplatser av ickekommersiell karaktär och stora sociala klyftor mellan olika bostadsområden. Vi behöver arbeta hårdare än andra kommuner på att skapa en medborgaranda som bidrar till ett tryggare och socialt hållbart Solna där människor möts, bryr sig om och deltar i utvecklingen.

Ett exempel är Nynäshamns friskvårdssatsning där alla föreningar erbjuds höjt föreningsbidrag mot att de tar ut äldre på stavgång. En win-win-situation, som ger föreningarna ett tillskott i kassan och sparar in varenda satsad krona från kommunen om så bara en enda pensionär genom denna stimulans försenar sitt hemtjänstinträde med ett halvår. Men det är inte bara fysisk och psykisk stimulans för äldre som föreningarna kan söka pengar för, utan även fältverksamhet bland ungdomar, nattvandring, läxhjälp, språkträning för nyanlända flyktingar osv.

Demokrati - bara vid valår?

Dagens "proffsstyrda" samhälle präglas av både bristande samhörighetskänsla och demokratiförankring. Vi är oroade för den utveckling vi ser, med ett ojämnt valdeltagande med stora skillnader mellan olika stadsdelar, ett minskat intresse för att delta i politiken och ett minskat förtroende för politiker och myndigheter. Samtidigt vill människor delta i samhällsdebatten och är intresserade av politiska frågor. Vi blir alltmer välutbildade och vi vill engagera oss i olika frågor utifrån eget intresse och påverka beslut som påverkar den egna vardagen. Men vi engagerar oss på andra arenor än tidigare, på webben, där sociala medier växer.

(M)ajoriteten i Solna har tyvärr visat ett lågt intresse för att utveckla demokratin och medborgardialogen i Solna och avslagit flera förslag på reformer från oppositionen. Inför förra valet tog vi tillsammans med övriga partier fram flera förslag på hur demokratin kunde utvecklas i Solna. Men ingenting har hänt. Medborgarna kan inte delta på annat sätt än i lagstadgade byggsamråd eller genom att själva kontakta kommunen på sedvanligt sätt. Samtidigt har tekniken stärkt medborgarnas möjligheter att vara delaktiga i den politiska beslutsprocessen genom nya metoder att använda Internet. IT-verktyg kan både billigt och effektivt förbättra dialogen mellan medborgare och myndigheter och göra den politiska beslutsprocessen mer transparent och tillgänglig.

Vi vill varken förminska människor till passiva kunder eller klienter, utan istället återupprätta innebörden i ordet medborgarskap. Vi föreslår att Solna snarast tar till sig en del av de goda idéer för deltagande som många andra kommuner utvecklat.

2. Livsmiljö

”Vi har redan idag stora problem med väg-buller från genomfartstrafik. Många sömnlösa nätter och konstant buller är tärnande. Har kontaktat kommunen vid ett flertal tillfällen och föreslagit bullerdämpande åtgärder av olika slag utan att ha fått minsta gehör. Därför höll jag på att trilla av stolen när jag såg att ytterligare en köpgalleria med 4000 p-platser ska tillkomma. Och detta är Salmi-nen ”stolt över”. Som kommuninvånare sör-jer jag att man bara satsar på att utveckla Solna för ”externa intressenter” som före-tag, sportintresserade och shoppingsugna. Och inte det minsta över hur Solna kan bli en angenäm plats att bo på.”

Ur mail från en Solnabo

”Vår familj flyttade till Solna i juni i år och vi har bott i olika kommuner och stadsdelar i Stockholmsområdet. Någon så grisig, ned-skräpad och allmänt äcklig omgivning har vi tidigare inte upplevt på annan plats. Solna, Sveriges skräpigaste kommun? Nog för att jag tycker det är okej att bo i den ”skatte-lägsta”, men inte f-n kan det vara någon be-sparing på något sätt att orsaka miljöförstö-ring?”

Ur mail till kommunen från en nyinflyttad pappa

Att Solna har mycket stora miljötmaningar, det inser de flesta som bor eller passerar vår kommun. Att staden dessutom planeras växa mycket kraftigt befolknings-, byggnads- och trafikmässigt de närmaste åren gör förstås behoven av åtgärder än mer akuta. I vårt handlingsprogram för de närmaste fyra åren som vi presenterar inför valet, finns förslag på både kort, medellång och lång sikt. De områden vi koncentrerat våra förslag i den här budgeten till är de vi bedömer att vi kan och måste sätta igång med 2010.

Bullerbyn Solna

Ska vi komma tillrätta med de omfattande bullerproblem som redovisats i miljönämnden är det nödvändigt att gå till källan. Det är den omfattande biltrafiken som till största delen alstrar bullret. Vi är medvetna om att en del kommer från de boende i staden och där kan det bli en ökning genom den höga utbyggnadstakten. Vad vi inte behöver acceptera är däremot genomfartstrafiken på våra bostadsgator som behöver regleras och kraftigt minskas. Även tågtrafiken på de båda stambanor som skär tvärs igenom Solna orsakar stora störningar för de kringboende. Vi accepterar inte, som den moderatledda nämnden gör, att passivt notera att bullret överskrider alla riktvärden och enbart inrikta arbetet på att begränsa konsekvenserna av bullret. Vi är av den uppfattningen att det behövs en klar plan för hur bullret ska minska till de av Boverket angivna riktvärdena. Lärdomarna från andra städer visar att det inte enbart är en planeringsfråga. Det kan till exempel även behövas ekonomiska styrmedel. Här behövs också betydligt tuffare förhandling med statliga Banverket om deras ansvar för att åtgärda buller.

Utsläppen bryter mot EU:s gränsvärden

Luftföroreningarna längs bl.a. Frösundaleden och Solnavägen ligger redan idag nära eller över gränsvärdena. Den mest skadliga, kväveoxider ligger sannolikt över gränsvärdet. De små partiklar som vi andas in, PM 10 ligger på sannolikt över gränsvärdena. Det vet vi genom de miljökonsekvensutredningar som gjorts inför bl a byggandet av Arenasta-

den med ny nationalarena, stora köpcentrum och hotell. Med den nya bebyggelsen och den tillkommande trafiken ökar förstås luftföroreningarna än mer. Solna måste börja mäta luftföroreningarna och sätt upp mål för minskade utsläpp. Vi anser att det är nödvändigt att upprätta fasta mätstationer på de mest utsatta ställen i kommunen, där vi vet att gränserna överskrids eller riskerar att överskridas. Då får vi kunskap om hur ofta och i vilken omfattning det sker. Detta ger underlag för beslut om åtgärder för att minska förekomsten av PM 10. Det är bra med utbyggnad i centrala lägen, men det finns en gräns för när vi måste börja begränsa trafik eller överväga dubbdäcksförbud på de mest utsatta gatorna.

Grönområdena belastas allt hårdare

I en hårt exploaterad kommun som Solna är värdet av närhet till orörd naturmark mycket stor. Kommunen har ett klart uppdrag att värna om den biologiska mångfalden och minska antalet hotade arter i den orörda naturmarken. Det gäller också att se till att den är ett tyst område som inte störs av buller. Nu gäller det att efterleva det ansvaret.

Vi har tidigare föreslagit att Råstasjön med dess rika fågelliv skulle få skydd som kommunalt naturreservat. Den (m)oderata majoriteten ville tyvärr inte gå med på detta, och när nu området invid sjön hårdexploateras för att betala kommunens delägarskap i Na-

tionalarenaprojektet, hotas sjön och dess omgivande naturmiljö.

På samma sätt behöver även våra anlagda parker skyddas mot exploatering. Bullerutredningen som miljönämnden tagit fram visar att en stor del av stadens parker störs kraftigt av buller från intilliggande vägar. Det är inte acceptabelt att våra rekreationsområden är så bullerstörda. För att klarlägga vilka områden som ska skyddas, både naturmark och parkmark, vill vi initiera ett samråd med Solnaborna. För naturmark gäller det alla invånare och för parkmark dem som bor i stadsdelen.

Inför genomfartsavgifter!

Köer, buller, utsläpp och brist på p-platser; Solna är en av Sveriges mest trafikerade och tätbebyggda kommuner. Samtidigt planeras en mycket kraftig utbyggnad med flera stora nya områden med kontor, handel och bostäder. Det medför mycket hårda påfrestningar på miljön och människors hälsa. Behoven av att skydda grönytor, begränsa genomfartstrafik, utsläpp och buller är akut om vi ska klara en hållbar livsmiljö även för kommande Solnabor i alla nya stadsdelar.

Regeringens kommande förslag om att år 2011 göra det möjligt för kommuner att själva besluta om införande av kommunala miljöavgifter på sina vägar, ger Solna ett ypperligt tillfälle att införa en kommunal genomfartsavgift. Solnas trafikproblem beror inte

primärt på Solnabornas bilanvändande. Kollektivtrafiken väl utbyggd och de allra flesta undviker i det längsta att ge sig ut i ändlösa bilköer. Huvudproblemet är att Solna är en genomfartskommun, vi blir överkörda när människor ska in och ut ur Stockholm. Vi har bostadsgator i Solna där gränsvärdena för både buller och farliga partikelhalter sannolikt överskrids varje dag. Det är precis samma allvarliga hälsorisker som på Hornsgatan i Stockholm. Det problemet vill vi lösa med att införa en genomfartsavgift som signalerar att du är välkommen till Solna – men vi vägrar vara regionens dörrmatta. De bilar som inte har ärende till Solna utan bara använder våra lokalgator som smitvägar vill vi avgiftsbelägga.

Det så kallade Lidingö-undantaget i Stockholm innebär att Lidingöbor kan passera Stockholm gratis om de gör det fort, inom en halvtimme från in- till utfart. I Solna skulle systemet fungera enligt samma princip, bara tvärtom. Den som varken har start eller stopp i Solna passerar sannolikt på mindre än 30 minuter och då signalerar uppsatta portaler detta, varpå bilisten får betala en avgift till Solna stad. För våra lokala företagare innebär denna lösning - i motsats till Stockholms system - en fördel. Den som stannar till och handlar eller besöker ett företag i Solna slipper ju att betala genomfartsavgiften, eftersom det då sannolikt går längre tid än en halvtimme mellan in- och utpassering. Praktiskt löses detta lämpligen genom att Solna ansluter till Stockholms avgiftssystem, så att bilisten slipper få flera räkningar. Tekniken, som var dyr för pionjären Stockholm, är nu utvecklad och igång, vilket sänker kostnaden för portaler betydligt. Den grundlagsändring som möjliggör detta kan träda i kraft först 2011, men redan nästa år bör Solnas förberedelser starta för att kunna sätta igång. Detta betyder på sikt betydande intäkter för Solna, som kan användas till ny, bättre infrastruktur, men inledningsvis är det naturligtvis en kostnad.

Signalstyrd trafikbegränsning

En åtgärd som kan komplettera förslaget om genomfartsavgifter genom att det kan startas snabbt är att signalreglera genomfartstrafiken redan vid infarterna. Under rusningstid ringlar sig bilköerna sakta eller stillastående genom Solnas bostadsområden. Barn på väg till och från skola och förskola får ta sig fram genom avgasmoln. Ett exempel är Storgatan/Armégatan, där man smalnat av vägen för att minska trafikmängden. Ett gott initiativ, men konsekvensen av att inte avsätta egna pengar till detta, utan låta ett byggföretag göra det när de bygger ett hus mitt inne i kommunen, blir att det bildas en växande propp mitt inne i Solna istället för vid infarten. Vi vill istället ha ett nytt signalstyrt trafikbegränsningssystem med kösensorer som stoppar trafiken innan den når in i Solnas bostadsområden.

Sluta gynna besöksparkerarna

Ytterligare ett sätt att förbättra trafiksituationen är att göra om stadens parkeringssystem. Vi vill att boendeparkeringstillstånd ska gälla hela dygnet. Idag kan alla bilar stå på Solnas gator avgiftsfritt över natten. Det gör att många exempelvis firmabilar och bilar som inte tillhör Solnabor står kvar i Solna när det är som svårast för Solnaborna att hitta parkeringsplats.

Ett annat led i att frigöra parkeringsplatser för Solnaborna är att minska antalet hyrplatser; d v s sådana fasta parkeringsplatser som kommunen hyr ut. Ingen ska bli av med en hyrplats, men när hyrplatsen sägs upp ska den bli tillfällig parkering. Vi vill vara fortsatt företagsvänliga och vill därför erbjuda lokala företagare ett företags-P-kort.

Dessa förändringar gör sammantaget att det blir lättare för Solnaborna att hitta parkeringsplats i Solna, samtidigt som det blir dyrare för människor som inte bor i Solna att ta bilen till staden. Besökande bilister har insett att det är billigt att infartsparkera i Solna. Taxan, som inte höjts på över 15 år, ligger på 4-8 kronor i timmen och efter 18.00 och på helger är det helt gratis. Det innebär t ex att det är gratis att ta bilen till de flesta matcherna på Råsunda. Varför ska vi sponsra mer trafik i Solna och göra det svårare för Solnaborna att hitta en p-plats? Jämfört med våra grannkommuner ligger Solnas avgifter mycket lågt. Vi föreslår därför en fördubb-

ling av besöksavgiften och att avgift tas ut hela dygnet, vilket ger ökade intäkter om 7 miljoner kronor.

Inför fler bilpooler

För en kommun som Solna vore det verkligen en god idé om vi kunde utveckla det lilla embryo till bilpool med tre bilar som finns idag. Många Solnabor är unga, studenter eller har begränsad ekonomi med stora bolån, samtidigt som flera är inflyttade från annan ort i Sverige och har släkt och vänner med bil på långt avstånd. Detta gör att det kan vara svårt att ha råd med egen bil och även svårt att låna en när det behövs. Tillsammans med Solnas stora och växande problem med bilköer, brist på p-platser, utsläppsnivåer och buller gör det att en bilpool skulle underlätta för både miljön och för många Solnabor. Även bristen på grovsoprum gör att många har svårt att göra sig av med grovsopor på ett vettigt sätt.

Rusta upp Solnas förfallna lokaler

”Utemiljön är numera ett sorgebarn för oss, lekställningar står trasiga tills de blir livsfarliga och plockas bort utan att återställas, sand under lekställningar och sandlådor är inte utbytt på många år, buskage och planteringar har tillåtits växa igen och staket och målade ytor saknar underhåll.”

Ur Hagalundsparkens årsredovisning 2009

Solnas fastigheter förfaller. Många skolor och anläggningar byggdes på 1950-80-talen och många av dem har knappt mer än målats om sedan dess. Arbetsmiljöverket har lagt fler ålägganden på kommunen och energikostnaderna drar iväg. Detta är inte men det är också kapitalförstöring av skattebetalarnas pengar, utan även en nonchalans mot de, ofta barn och äldre, som vistas i lokalerna.

Det finns också stora upprustningsbehov i många miljonprogramsområden, lägenheter som byggts för 35-45 år sedan. Det är obe-

gripligt att regeringen sänkt skatten för villaägare och för bostadsrättsföreningar när det gäller renoveringar och ombyggnader, men att dessa möjligheter till skattereduktioner är stängda för hyreshusägare.

Vi vill skapa ett brett upprustningsprogram där vi noggrant går igenom lokal för lokal och rustar upp dem så att de blir energieffektiva, miljömedvetna och ändamålsenliga för den verksamhet som ska bedrivas.

Vinsten med en upprustning är inte bara bättre arbetsmiljö för brukare och personal och stopp för kapitalförstöringen; det visar sig dessutom att det kan bli en investering som resulterar i ekonomisk vinst. I vår grannkommun Stockholm har ett projekt som satts igång i 14 kommunala fastigheter sänkt värmeförbrukningen med en tredjedel, vilket minskat energikostnaderna med över 4 miljoner kronor om året. Dessutom minskar koldioxidutsläppen avsevärt. Även el går det att spara mycket på. I Engelbrektskolan i Stockholm har man lyckat minska elförbrukningen med nästan 80 procent genom varmsnål teknik, bl a armaturer. Eftersom sådana här investeringar tar c:a 10 år innan de betalat sig själva, är det svårt för enskilda skolor eller äldreboenden att ta kostnaden. Vi föreslår därför att uppvärmnings- och elsparprogram ingår i det lokalupprustningsprogram vi föreslår ovan.

Solna stadshus utnyttjas idag dåligt. Tyvärr har (M)ajoriteten avslagit vår idé om att omvandla stadshuset till studentbostäder, men vi har även andra idéer. Minst ett våningsplan skulle direkt kunna frigöras och användas, både till ett Handelshus med one-stop-shop-service till alla nya och blivande småföretagare, och till kommunal verksamhet som idag finns i dyra externhyrda lokaler.

Låt inte centrumförnyelsen avstanna

En stadsdel behöver ett fungerande centrum. Ett centrum är en plats för att distribuera och tillgängliggöra offentlig och kommersiell service men också en offentlig plats som passar för kulturella yttringar och möten mellan människor. Centrumbildningar finns nästan alltid i anslutning till kommunikationer och ett fungerande centrum bidrar därmed också till att skapa en tryggare och trivsammare närmiljö för dem som rör sig till eller från en stadsdel. Omvänt är goda kommunikationer en förutsättning för ett fungerande centrum, något som måste prägla planeringen.

Centrum innehåller dessutom verksamhetslokaler vilket bidrar till aktiviteter, liv och rörelse i en stadsdel. Till sist kan ett fungerande centrum vara det som ger en speciell karaktär åt en stadsdel. Det kan också ha en viktig praktisk funktion för enskilda individer. Bilinnehav, rörelseförmåga och behov av olika former av offentlig och kommersiell service är ojämnt fördelad inom befolkningen

Vi socialdemokrater anser att allmänna samlingslokaler, rekreationsområden och idrottsytor är en grundläggande del av samhällets demokratiska infrastruktur. Det handlar om att bevara och utveckla befintliga platser och lokaler lika väl som det handlar om utvecklingen av kommunen. Solna är en idag starkt segregerad mellan olika bostadsområden. För att minska segregationen och öka respekten mellan olika individer och kulturer så finns ett allt mer ökande behov av gemensamma mötesplatser som kan vara lika väl i möteslokalen, på fotbollsplanen eller i parken.

Det råder stiltje när det gäller utveckling av Solnas centrumanläggningar. Planeringen av centrumförnyelsen i såväl Solna Centrum, Bagartorp Centrum som Bergshamra C ligger nu på is. Sådan passivitet ger mycket dåliga signaler om man vill locka hit företag och satsa på att hålla stadsdelarna levande. För att Solnaborna även i framtiden ska ha tillgång till närservice är det viktigt att Solna tar ansvar för planeringen även då de kommersiella aktörerna sviker. Vi föreslår därför att kommunen driver centrumplaneringen vidare på egen hand och tar kostnaderna för konsulter så att det finns färdiga planer när konjunkturen vänder och byggandet kan starta igen.

Bygg hyresrätter

De senaste årens utveckling med omfattande utförsäljningar och ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter har lett till en ökad segregation i Solna. Stora grupper har utestängts från bostadsmarknaden till följd av bristen på hyreslägenheter, höga priser på bostadsrätter och dyra räntor. Utförsäljningen av privata och allmännyttiga hyresrätter har inneburit att det blivit svårare för unga att flytta hemifrån. Unga människor bor kvar hemma allt längre många utestängs från att bo kvar i Solna av ekonomiska skäl. Den rea-utförsäljning av Solnas allmännyttiga bostadsbolag som (m)ajoriteten genomfört har lett till att beståndet har minskat med mer än tvåusen hyreslägenheter. Bankerna har det senaste åren skärpt sina krav för utlåning. Detta har gjort fler nekas möjlighet att låna till att köpa till sin bostad. Därför har hyresrätten som bostadsform blivit ännu viktigare.

Vi vill att Signalisten ska nyproducera fler bostäder. Signalisten har idag en målsättning att bygga 1000 lägenheter på 10 år. Vi vill att detta utökas till 1500 lägenheter inom de närmsta 10 åren. Under den kommande mandatperioden skall således 600 nya hyreslägenheter byggstartas. För att detta skall var möjligt måste bolaget tillåtas att förvärva ny mark, och inte som idag bara bygga på egen mark. Det är viktigt att det även i våra nya stadsdelar byggs allmännyttiga hyreslägenheter.

Signalistens starka ekonomi tillåter idag nyproduktion utan att man är tvungen att sälja ytterligare lägenheter. Skulle det krävas ett kapitaltillskott till stiftelsens grundfond för att de skall komma igång med en kraftigare nyproduktion är vi beredda att se till att kommunen skjuter till det, precis som utlovades från delar av majoriteten då de sålde ut Solnabostäder. Dessutom finns i förslagen från de rödgröna partierna i budgetmotionen våren 2010 medel avsatta för att stimulera

byggande av billiga och energieffektiva bostäder i hyresrätt.

Det är viktigt att Signalisten bygger för alla solnabor. Ett första projekt vi vill uppdraga åt Signalisten att bygga är ett gemenskapsboende för äldre. Vi vill också initiera byggande av ungdomsbostäder.

Vi vill även ge prioritet till privata byggare som bygger hyresrätter. I nya projekt som initieras under nästa mandatperiod har vis som mål att minst 25 % skall vara i form av hyresrätt förutom de som allmännyttan bygger.

Inför en rättvis bostadsförmedling

Idag har Solna ingen bostadsförmedling, utan privata värdar förmedlar sina lediga lägenheter via Stockholms kö och Signalisten har ett lottsystem som bygger på tur istället för köplats eller behov. Alla i Solna skall kunna söka och få en bostad på rättvisa och jämlika villkor. Medborgarna skall känna till var, hur och på vilka grunder de kan söka bostad i kommunen. För detta behövs en fungerande bostadsförmedling av både allmännyttans och privata värdars lägenheter. Det kan ske antingen i Solna stads/Signalistens eller Stockholm Stads Bostadsförmedlings regi. Vi vill också att de lägenheter som förmedlas i Signalistens i första hand ska erbjudas de människor som har minst möjligheter att finansiera ett boende på egen hand; unga som vill flytta hemifrån, föräldrar som skiljer sig och vill bo kvar i kommunen så att barnen får nära till båda sina föräldrar, m fl.

Bygg nya Bagartorpskolan

Detaljplanen för Bagartorpskolan är klar. Samtidigt ger lågkonjunkturen staden chans att bygga en helt ny skola till ett förmånligt pris. För varje dag som byggstarten försenas leder det till ökade kostnader i form av nödlösningar som måste skapas när antalet barn blir fler och lokalerna blir allt mer omoder-

na. Därför vill vi påbörja nybyggnationen av Bagartorpskolan omedelbart.

Gröna alternativ till asfalt och köpcentra

- Vad ska ni göra i helgen?

- Vet inte, kanske åka ner till Solna centrum och handla.

Samtal mellan två barn på fritids

Få Solnabor kan gissa att en tredjedel av Solnas yta består av grönyta. Det är huvudsakligen tack vare att Nationalstadsparken ryms inom kommungränsen. Den är en fantastisk miljö, som bättre skulle kunna utnyttjas som Solnabornas självklara uterum. Till exempel genom att i samarbete med föreningslivet erbjuda utegympa och kultur- och stavgångspromenader för äldre. För de yngsta Solnaborna skulle vi vilja se en skogslekpark som ett steg att i tidig ålder knyta kontakt med naturen. Solna borde även undersöka möjligheten att ansluta sig till Stockholms system med hyrcyklar.

Gör Överjärva Gård till eko-centrum

Solna ska gå i täten för en ekologisk omställning. Vi ska ligga i framkant i förändringen bort från klimatförstörande verksamhet. Solna ska inspirera invånarna och ge dem stöd för att aktivt kunna göra insatser för miljön i vardagen. Vi vill behålla den biologiska mångfalden, i stadens parker och skapa förutsättningar för ett grönt folkhem.

Vi vill att Solna satsar mer på att få fler företag som har miljön i fokus. Det kan handla om företag med intressanta energilösningar eller företag som innebär andra miljötekniska lösningar. Med de stora livsmedelskedjornas huvudkontor i Solna bör samverkan i dessa frågor stå högt på dagordningen. För att visa att Solna är en grön och ekologisk stad bör Överjärva bli det miljöcentrum det en gång var tänkt att bli, med en gårdsbutik

som säljer ekologisk och närproducerad mat och miljösmarta produkter.

Gärna ny nationalarena – men inte för Solnabornas pengar!

Solna ska vara en attraktiv stad att växa upp, bo, arbeta och driva företag i. Ett aktivt föreningsliv är en del av detta och vi är sedan länge en central plats för svensk fotboll genom Råsunda och AIK. Vi stödjer därför planerna på att Nationalarenan uppförs i Solna och även att staden genom visst ekonomiskt bidrag stöttar uppförandet av Den, men då måste den i första hand vara anpassad efter vårt eget lag AIK:s behov. Självklart vill vi ha fotbollens nationalarena kvar i Solna och självklart ska vi stötta projekt som är bra för kommunen, men vi ska inte gå in och leka riskkapitalister med skattebetalarnas pengar. En kommun ska inte finansiera en nationalarena på löpande räkning, hur ivrig man än är att den ska byggas. Vi är gärna med och bidrar med en bestämd summa, det var vi överens om med förre kommunstyrelseordföranden Anders Guståv. Men det här är ett gigantiskt kommersiellt projekt som måste klara att stå på egna ben.

© Berglins

Bilden skulle kunna föreställa Solnas delägarskap i Nationalarenan, men handlar om ett liknande projekt i Gävle, som styrs av en s-majoritet. Tecknaren Jan Berglin kommenterar: - Dumheten är uppenbarligen jämnt fördelad.

Släpp lös kultur och skaparkraft

Kultur får människor att mötas och nya idéer att födas. Men kultur kan aldrig styras av någon annan än de som skapar den. Kommunen kan däremot skapa förutsättningar för att kultur ska blomstra. För att Solna ska kunna kalla sig en kulturstad behövs det en infrastruktur, t ex i form av ett kulturhus.

Staden måste erbjuda ändamålsenliga lokaler för scenkonst och utställningar. Behovet av scen är även viktig även för att kunna erbjuda kultur till Solnas skolbarn. Låt fria grupper få konkurrera fritt på stadens scener, låt Solna bli en spännande och nischad scen i ett kulturellt Stockholm. Det skulle även kunna vara något av en testscen för just en både bredare och friare scenkonst.

Solna har ett rikt föreningsliv som många gånger fungerar som växthus för att odla nya idéer och kontaktnät. Ett problem för många av föreningarna är dock bristen på lokaler och höga hyror. Staden bör ta ett ansvar för att föreningar enkelt kan hitta en lokal för sin verksamhet till ett rimligt pris.

I Solna har nästan var tredje invånare utländsk bakgrund. Det är bara 10 kommuner i hela Sverige som har högre andel. Att både lära av och ta vara på olika sedvänjor är en bra grund för en spännande kulturstad.

En stark kulturkraft i Solna som idag inte fått er erkännande av staden är bildningsförbunden. Vi vill ta vara på denna skapande kraft som numera inrymmer såväl skolverksamhet, bildning i ett bredare perspektiv och kultur och musik i flera avseenden. Det handlar inte bara om bidrag, utan vi vill hitta samverkansformer som skapar möten.

Informationssamhället bärs upp av biblioteken, som är en viktig arena där kunskap kan växa genom möten och läslust stimuleras. I motsats till grannen Sundbyberg som öppnar

fler bibliotek i takt med att staden växer, har Solna efter flera nedläggningar bara ett stadsdelsbibliotek. I det växande Järvaområdet skulle fritidsanläggningen Torpet och den f d Ritorps hantverksgård kunna fungera både som minibibliotek och centrum för läs-utveckling och läslust hos unga.

Vi vill också införa en barnkulturgaranti. Detta inte minst när Kultur- och fritidsnämnden börjat ta betalt av skolorna för kulturbesök. Den samverkan som redan finns med Teater i Haga, Confidencen och Teater SAT borde innehålla fria besök för Solnas skolbarn.

Kulturskolan i Solna har utmärkt sig mycket väl med en hedrande andraplacering bland kulturskolor i Sverige. Nya upplägg av kurser som har gjort att köer minskat och att fler kan erbjudas en plats är exempel på nytänkande. Tyvärr kan avgifterna hämma utvecklingen och skaparkraften. Det behövs nya grepp för att ge fler tillgång till till kulturskolan.

Solna förknippas med musik, från arvet från Bellman och Kraus, till APROMUS och Nomads världsberömda skramliga garage-rock fram till dagens musikverksamhet inom Black Sheep, kulturskolan och studio 32. Ett annat är föreningen Blue Hill i Hagalund, som bidragit till framväxten av flera erkända dansare och musiker. Vi vill öka möjligheterna för att utveckla Solna som musikstad. Flera nya svenska exportföretag har utvecklats av unga människor i gränslandet mellan kultur och teknik – spel, film och musik. Ett framtida kulturhus måste också inrymma experiment och skaparlust i form av unga entreprenörer på dessa områden, oavsett om de är ett hiphopkollektiv, spelar death metal rock, är datanördar eller operasångare.

Solna har en konstskatt som byggts upp under decennier, men i en slimmad organisation saknas tid att vårda den. Vi vill se över

konstbeståndet och ta fram en strategi för att göra konsten mer tillgänglig. Idag saknas också sedan Olle Olssonhuset såldes en arena för lokala konstarrangemang där vi kan visa upp vår konstskatt och där lokala aktörer kan visa sin konst. Detta behov måste finnas med i planeringen av ett kulturhus.

Bra fritid - en lönsam investering

Det behövs förnyelse och utveckling av fritidsverksamheten. Med det menar vi inte fler anläggningar, utan snarare bättre målgruppsanpassad verksamhet. Kartlägg fritidsbehovet i de olika stadsdelarna och öppna för fler nischade verksamheter. Många fritidsanläggningar ser likadana ut som de första som byggdes på 50-70-talen.

Fritidsverksamheten för barn och ungdomar vilar på två olika grunder. Dels skolbarnomsorg för barn mellan 10-12 år som kommunen är skyldig att erbjuda enligt skollagen, dels frivillig fritidsverksamhet för ungdomar från 13 år och uppåt. Skolbarnomsorgen är idag relativt koncentrerad i centrala Solna och behöver byggas ut om Solna ska klara sitt lagansvar att erbjuda plats för alla upp till sex.

Fritids för mellanstadiebarn

Skolbarnomsorg för mellanstadiebarn är en trygghet för föräldrar och en mycket kostnadseffektiv socialpreventiv investering för samhället, men väldigt priskänslig. Nationella utvärderingar visar tydligt att det är de familjer som bäst behöver verksamheten som säger upp sin plats när priset stiger. Trots det har (m)ajoriteten under sin tid vid makten frekvent höjt dessa avgifter utan kunskap om hur det påverkar barnen. Vi röstade nej till den avgiftshöjning på + 15 % som genomförts 2010 och avsatte 0,5 mkr för detta ändamål i vår driftbudget.

Under flera år har skiljelinjen när det gäller fritiden i Solna främst handlat om lokaler och antalet anläggningar, när fokus egentli-

gen borde vara på verksamheten. Vi vill sätta fokus på det pedagogiska uppdraget och innehållet. Här är personalens utbildning och möjlighet till kompetensutveckling viktig.

Villa Odin som har verksamhet i direkt anslutning till Olle Olssonmuseet, Sadelmakare Öbergs hus och en keramik- och läderverkstad är bra förebild för hur fritid kan samverka. Black Sheep i Huvudsta är ett annat exempel på att fritidsverksamhet kan utvecklas och växa genom att ta vara på ungdomskaparkraft i kombination med ett ledarskap som bygger på att de unga får ta eget ansvar.

Fritidsanläggningen Torpet i Ulriksdal skulle, som nämnts tidigare i programmet, genom att utvecklas till minibibliotek kunna bli en mötesplats för läslust, hjälp med läxläsning och informationsutbyte mellan både barn och vuxna i området.

De fältassistenter som idag finns ute vissa kvällar och helger är resultatet av en samverkan mellan AIK och fritiden i Solna. Det fungerar bra och nästa steg är att se om föreningar i högre grad kan medverka i arbetet med att förebygga våld och skadegörelse. Utmaningen blir att omvandla den miljon som går till klottersanering till att användas till verksamhet i stället. Liknande överföringar kan göras när det gäller kostnader för bevakning. Bättre delaktighet i våra stadsdelar och mer lokalt engagemang minskar brottsligheten, det vet man av erfarenhet. Föreningslivets potential i Solna är enorm. Att investera i föreningsliv kan resultera i många sparade kronor på sikt.

Behovet av grönt ökar när staden förtätas
Solna har många fina naturområden, från Ulriksdal och Tivoliudden i norr till Hagaparken, Råstasjön, Skytteholmsparken, Huvudstafältet och Huvudsta strand i söder. Men de behöver bättre länkas ihop så att folk kan promenera längs sammanhängande gröna stråk.

I en allt mer tätbebyggd stad har barn svårt att nå orörd natur för att klättra och leka. Därför vill vi anlägga en skogslekplats i Hagaparken.

Solnas lekparkar är slitna och nedgångna. Idag ligger ansvaret för underhållet och utvecklingen på olika aktörer, och vi tror att det skulle kunna bli bättre om de bägge delarna samordnades.

Anlägg odlingslotter i bostadsområdena

Många Solnabor vill ha möjlighet att odla och komma ut i naturen. I en så tätbebyggd och trafiktät kommun som vår är längtan efter grönt extra stor hos många. Vi vill ge fler människor möjlighet att ha en egen odlingslott. I flera bostadsområden finns relativt generösa gräsytor mellan husen. Både trygghet och samhörighet skulle öka om de boende fick möjlighet att anlägga där.

Sommarkollo behövs

Solna har sedan många decennier erbjudit kolloverksamhet men när nu avtalet med stiftelsen Barnens dag upphör inför sommaren 2010, har den moderatstyrda majoriteten deklarerat att de inte tycker det är viktigt att fortsätta erbjuda sommarkollo för Solnas barn. Vi socialdemokrater håller definitivt inte med. Staden måste ta sitt ansvar och ta fram en ersättningsverksamhet som verkligen når rätt målgrupper och som motsvarar ett reellt behov. Det är viktigt att detta blir en ersättning till kollo med kvalitet.

Likt fritidsgårdarna vill vi främst se till verksamhet och hur avgifter påverkar deltagandet i dessa verksamheter. Vi ser gärna nya samverkansformer mellan kulturskola, bibliotek, föreningsliv tillsammans med fritiden i Solna. Vi kommer noga följa upp så att det är barnens behov som står i centrum när det gäller den nya sommarverksamheten.

Idrotten – sätt hela Solna i rörelse

”Mina barn är aktiva inom dans, friidrott och basket. Stora barngrupper på dagis och stora klasser i skolan har följt dem genom alla år. Det finns inte plats för alla barn i denna kommun, och ändå profilerar sig byggföretagen till barnfamiljer?

Mina barn och kompisar till dem har alltid tyckt det har varit så mycket roligare att tävla och spela matcher i Rinkeby, Kista, Husby, Akalla, Täby, Åkersberga m.fl. De har fina hallar, rena och fräscha omklädningsrum. T o m flera omklädningsrum så att man slipper klä om med dem som man sedan ska spela match emot. Däremot så skäms de när det är hemmamatcher.”

Ur brev från en mamma om slitna idrottsanläggningar och lekparker

”Solnas idrottssatsning borde vara på bredden för att kallas unik. ... Det svåra är inte att hitta arenor för eliten, det svåra är att ge ungdomar den rätta starten för att någon gång överhuvudtaget få en chans att hamna i eliten. Vi måste värna om möjligheten att ge vår ungdom en chans att börja leka idrott i det egna närområdet i tidig ålder.”

Ur mejl från en Huvudstabo som saknar de lokala idrottsplanerna

Att bo i Solna är att bo i en idrottsstad. Här finns både bredd och elit. De båda är beroende av varandra; en bra bredd ger en bra elit, men ingen bredd utan elitförebilder. Alla idrottare inte i en förening, utan simmar, går stavgång, tränar på gym eller motionerar på annat sätt. Motion är inte bara friskvård utan även livskvalitet. Tyvärr utnyttjas inte Solnas friluftspotential fullt ut. Det är viktigt att Solnas utemiljöer stimulerar till rörelse och att staden erbjuder de boende mer kunskap om de olika stadsdelarna. Vi vill genom friluftslivet knyta ihop Solna och uppmuntra Solnaborna att ta del av sin stad.

Dialog med hela idrottsrörelsen behövs

Idrotten i Solna består av många föreningar och aktörer som det politiska Solna bättre måste lyssna till. Det är ledare, föräldrar och idrottande barn och vuxna som har konkreta förslag på förbättringar och utvecklingsområden inom idrotten, och som bättre ska erbjudas kanaler för att föra fram förslag. Låt föreningarna påverka prioriteringar av underhåll och investeringar och bygg ett föreningsnätverk för att sprida bra idéer och stimulera till både ansvarstagande och utveckling. Solnaidrottens eget samverkansorgan ”Solna Sam” är ett utmärkt forum för sådan dialog som kan nyttjas bättre.

Slitna och överfulla idrottsanläggningar är ovärdigt Solna

Precis som i fallet med skolan och förskolan, så är underhållet och dimensioneringen av Solnas idrottsanläggningar och lekparker kraftigt eftersatt. Majoritetens investeringstakt är alldeles för långsam och år efter år släpar investeringar efter planen. Det är nu snart fem år sedan majoriteten med pompa och ståt presenterade ett ”gigantiskt” och ”historiskt” idrottspaket om 150 miljoner kronor, men fortfarande lyser både ny ishall och simhall med sin frånvaro. Som jämförelse kan nämnas jämnstora grannkommunen Sollentuna, som investerat över 500 miljoner på enbart Kultur- och fritidsområdet sen -04.

Friidrottsplanen bakom Tallbackaskolans gymnastiksal är övervuxen och förfallen.

Bygg ny simhall nu

Solna simhall är över 50 år gammal och i så dåligt skick att läget snart blir akut. Med byggplaner som innebär ett Solna där invånarantalet ökar med 50 procent på några år behövs dessutom betydligt mer än en ynka bassäng. Men trots snart fyra år av skryt om gigantiska idrottspaket har majoriteten inte lyckats presentera ens en plan för en ny simhall. Ännu mindre några pengar i investeringsbudgeten. I vårt budgetförslag för 2010 har vi föreslagit en dubblerad investeringsbudget, där en simhall med en stor bassäng, en träningsbassäng, en lekbassäng och intilliggande träningslokaler ingår.

Anläggningar som är öppna hela året

Även driftkostnaden för idrotten skenar iväg. Det beror på att såväl el, värme o vatten blivit dyrare. Idag måste vissa anläggningar stänga mot slutet av året om början av året var kall och energikrävande därför att resurserna inte räcker till. Bl a har uppvärmningen av Skytteholms IP stängts av delvis 2009 och 2010. Det är vare sig långsiktigt eller ekonomiskt nyttjande av dyra investeringar. Med det hårda tryck som råder på träningstider i Solna måste vi säkerställa att de befintliga anläggningarna går att nyttja året runt. För att klara de ökade elkostnaderna, orsakade av en olycklig bindning av elavtalet, har majoriteten tvingats använda en del av det statliga extrabidraget till kommunerna 2010 till att betala elräkningar.

Vi anser att det måste finnas mer långsiktiga och säkra driftförutsättningar för de planer vi investerat så mycket pengar i uppvärmningsteknik i. Vi vill därför skapa en energifond som tillåter att medel flyttas mellan olika år i kombination med att föreningarna får ett utökat ansvar för driften. Det kan gälla belysning, uppvärmning och slöseri med papper eller skadegörelse som påverkar energikostnader. Om överskott över flera år skapas ska detta gå tillbaka till föreningslivet genom

investeringar i de anläggningar som uppvisat bra miljöengagemang. Staden ska ständigt ståva efter miljösmarta investeringar.

För att ytterligare öka träningsmöjligheterna både för lag och för spontanidrottande vuxna och barn, vill vi anlägga belysta, ouppvärmade konstgräs på de små lokala planerna, "kaninburarna" som finns i bostadsområdena. Detta förslag har majoriteten ställt sig positiva till, vilket är glädjande. Dock saknas medel i deras investeringsbudget, vilket är mindre bra. I vårt budgetförslag för 2010 fanns 2 miljoner kronor för detta ändamål.

Under de senaste åren har investeringsmedel gått till att underhåll. Resultatet är att Solna i grunden inte fått några nya anläggningar. För att idrotten ska ges möjlighet att utvecklas måste underhåll och nyinvestering separeras. Vi förespråkar separata underhålls- och investeringsbudgetar som tas fram tillsammans med föreningslivet och som ska leda till riktiga nyinvesteringar. Vi tror att det mycket väl går att göra bra prioriteringar tillsammans med föreningar. Genom att lägga konstgräs med bättre belysning ökar vi både träningstiderna och tryggheten.

Solna är en kommun där driften av ett antal anläggningar sker i föreningsform. Solnahallen till exempel ägs av föreningslivet. Att ta lärdom och sprida erfarenheter inom föreningslivet är att ge flera föreningar bättre möjligheter att utvecklas. Vi vill uppmuntra föreningarna att samverka i ett nätverk där goda idéer sprids och som stimulerar till ansvarstagande. Staden ska även premiera föreningar som vill ta ett större ansvar för den sociala utvecklingen i stadsdelarna.

3. Trygghet och omsorg

”Mina barn bor i Umeå och nästan alla mina vänner är döda. Det blir ensamt många gånger. Jag har diabetes, är nästan blind och blir lätt yr och ramlar. Förra året bröt jag lårbenshalsen. Bor nu hemma med hemtjänst, men besöken blir korta och jag längtar efter ett ställe att bo på där jag kan prata med folk och kunna få snabb hjälp om jag faller. Jag är 93 år gammal.

Ur ansökan till kommunen om plats på äldreboende. (Vissa uppgifter är ändrade)
Kommunens besked: Avslag.

Till att börja med: Pensionär är ett ord, inget tillstånd. De flesta Solnabor som fyllt 65 år är varken gamla eller sjuka. För det andra: Bemöt äldre med respekt och tilltro, inte som skröpliga och mindre vetande. Pensionärer har rätt att själva bestämma om sina liv och det ska vara möjligt för dem som vill, att arbeta även efter 67 års ålder. Och lön och pension ska självklart beskattas lika!

Ta äldres erfarenhet i anspråk

Solnas pensionärer besitter en unik kompetens och erfarenhet i en mängd frågor och har genom sina organisationer PRO, SPF m fl flera gånger erbjudit kommunen denna kunskap. I frågor som rör äldre och handikappade erbjuds de också information och viss delaktighet, men det är alltför begränsat.

De skulle också kunna fungera som remissinstans och samverkanspartners i frågor som rör stadsplanering, teknisk skötsel, kultur och varför inte skolfrågor? Här finns en stor outnyttjad resurs för Solna stad.

...och öka stödet till deras föreningar

Det frivilliga arbetet som enskilda och föreningar utför är av mycket stort värde. Ett nära samarbete förekommer med en rad och intresse- och frivilligorganisationer. Det är viktigt att vi även i fortsättningen slår vakt om detta arbete. Pensionärsorganisationerna är en viktig resurs i arbetet med kvalitetskontroll av äldreomsorgen. Vi anser att det är både viktigt och nödvändigt att öka inflytandet för det Kommunala Pensionärsrådet KPR, och att de används som remissinstans. I det förslag till ökat föreningsstöd som beskrivs på annan plats i denna budget inryms även pensionärsorganisationerna.

Valfrihet är inte bara att välja företag

Allt för många äldre människor lever ofrivilligt ensamma och isolerade i vår storstadsregion. Den fysiska planeringen, tillgänglighet, snöröjning och trygghet brister ofta. Detta leder till behov av vård och omsorg som egentligen skulle kunna undvikas eller skjutas upp. I Solna erbjuds numera enbart två former av äldreomsorg; hemtjänst och särskilda omvårdnadsboenden. Servicehusen har avvecklats. Steget från att bo hemma till att flytta till ett omvårdnadsboende är stort för många och det är bara de allra sjukaste som får plats. Följden kan bli år av isolering och ensamhet, där det enda sällskapet, samtalen eller beröringen består av korta besök från hemtjänsten.

Idag upphandlas mer än 80 procent av all äldreomsorg i Solna. Det ställer stora krav på kloka upphandlingar och kvalitetskontroll i efterhand. Den moderatstyrda majoriteten gör stort nummer av valfriheten inom Solnas

äldreomsorg. För oss socialdemokrater handlar kvalitet om att slippa ensamhet och isolering, och att få kontinuitet i vem som kommer och inflytande av vilka insatser som görs, inte om att ha tio privata vårdföretag att välja mellan. Vi föreslår att de som har hemtjänst får ett ökat inflytande över hur den tilldelade tiden används. Den som varit på släktkalas i helgen kanske inte är sugen på lunch på måndagen, utan hellre vill ha en extra dusch, även om det är matlagning man fått biståndsbeslut på.

Bygg trygghets- och gemenskapsboenden

Vi socialdemokrater i Solna har länge drivit kravet att bygga gemenskapsboenden för dem som inte är tillräckligt sjuka för att få tillgång till särskilt boende, men ändå är i behov av trygghet och gemenskap, med god tillgänglighet och service.

Därför vill vi hitta nya metoder att bygga nytt och bygga om för att skapa fler former av bostäder för äldre. +65-lägenheter är bra, men de är på tok för få och många som kommit upp en bit i åren har även behov av viss trygghetsservice. De äldreboenden som finns håller hög standard, men är helt inriktade på de allra sjukaste och äldsta. Det är synd, för de är byggda med tanke på mer aktiva äldre, med egna pentryn och bra gemenskapsutrymmen. Tyvärr är den absoluta majoriteten av dem som bor där alltför sjuka för att kunna utnyttja de faciliteterna. Vi tror att en mellanlösning skulle underlätta både eko-

nomiskt och mänskligt och skjuta upp framtida vårdbehov. I kommunens egna bestånd skulle det gå att bygga om vissa våningsplan till små gruppboende för äldre.

Vanliga lägenheter, men med möjlighet till passage sinsemellan och med ett rum för måltider i gemenskap för de som så önskar. Härifrån kunde också hemtjänsten samordna sina insatser. Byggandet av dessa bostäder kan ske inom det befintliga lägenhetsbeståndet i vårt eget bostadsföretag Signalisten, eller vid nybyggnation. Krav bör här ställas på alla de exploatörer som nu ges bygglov i Solna. Vi föreslår en snar byggstart av gemenskapsbostäder i Signalistens regi.

Socialt arbete är en bra affär

” För samma kostnad som en missbrukare medför får man 13.750 deltagare i föräldrastödsgrupper, skolkuratorer till 40.000 skolbarn, eller 33.600 besök på Ungdomsmottagningen. Det finns inte en riskaktie på börsern som är så lönsam som att verkligen satsa på barn och unga. Vi behöver inte lyckas jättemånga gånger för att det ska vara en väldigt bra affär. ”

Nationalekonomen Ingvar Nilsson

En lång rad år av neddragningar har gått ut över det förebyggande sociala arbete som kommunen tidigare varit välkänt för. Det har lett till en ökad personalomsättning som i sin tur lett till kompetensförlust och bristande kontinuitet. Denna kraftigt bantade socialtjänst gör också att kostnaderna riskerar att skjuta i höjden. Samtidigt som socialbidragen minskat, har kostnaden för problem som tillåtits växa sig stora ökat kraftigt och t ex givit Solna en föga ärorik topposition i länet för antalet omhändertagna ungdomar. I takt med att kommunen lagt ner egen verksamhet har man tvingats köpa dyra placeringar i andra kommuner för barn, psykiskt sjuka eller personer med missbruksproblem.

Genom att tidigt stötta familjer med problem vinner kommunen ekonomiskt, men framför allt ger det mänskliga vinster. Istället för att tänka långsiktigt och satsa förebyggande tvingas socialtjänsten idag att styra de knappa resurserna till dyra efterhandsinsatser. Insatser och placeringar görs, men personalen har inte tid att följa upp dem eller utvärdera kvalitet mot kostnad. En utgift med tveksam effektivitet är alla tillfälligt inhyrda konsulter. Detta ekonomiska och mänskliga slöseri vill vi ändra på.

De kortsiktiga lösningarna som har gällt under senare år har medfört många och onödigt dyra placeringar. Detta är ett oacceptabelt sätt att använda skattebetalarnas pengar för. Hade man satsat förebyggande och på öppenvårdsinsatser i tid hade resultatet, både det mänskliga och ekonomiska, kunnat se annorlunda ut.

Satsa förebyggande på barn och unga

Barnens situation måste särskilt uppmärksammas i familjer som har levt på försörjningsstöd under många år. Vid långvarigt försörjningsstöd löper dessa barn risk att få sämre förutsättningar än andra barn. Ett sådant barnperspektivet handlar inte bara om pengar, utan barnens levnadsförhållanden i allmänhet, deras vardag, möjlighet till fritidsaktiviteter, sommarsesonger osv.

Det är i förskolan och skolan som man oftast märker att problem uppstått i barnets närmiljö. Det är då, på ett tidigt stadium, som insatser skall sättas in. I många fall är det lika mycket föräldrarna eller vårdnadshavaren som behöver stöd, råd och hjälp. Därför är det viktigt med föräldrastöd, exempelvis genom samtalsgrupper, föräldrakurser i skolan etc. Vi socialdemokrater har föreslagit att inrättandet av ett Familjernas Hus med kompetens från öppna förskolan, socialtjänsten, ungdomsmottagningen och Landstinget. I Familjernas Hus samlas kompetenser för barn i flera olika åldrar och där kan föräldrar få stöd i förebyggande syfte, innan problem

hunnit växa sig stora. Det är en utveckling av de numera nedlagda Familjecentralerna som Solna en gång var stolt föregångare till.

Föräldrar med dålig ekonomi som inte bor med sina barn behöver få bättre möjlighet att ta del i sina barns vardag. Socialtjänsten måste gynna kontakten mellan föräldrar och barn när det gäller umgänge. Ett sätt att göra detta är att bevilja högre belopp till umgängeskostnader enligt Socialstyrelsens anvisningar, t.ex. till posterna lek och fritid samt telefonkostnad.

Många unga hamnar idag i skuldfällan tidigt, inte minst genom SMS-lån. Här kan socialtjänsten göra en ekonomisk framtidsbesparing genom förebyggande rådgivning och information riktad mot skolelever.

Återinrätta "fältarna"

Vi vill återinrätta fältassistenterna. Dessa når breda ungdomsgrupper. Det finns inget bättre sätt än att uppsöka ungdomar i deras egen miljö under de vardagskvällar och helger och inte bara vid enstaka ungdomsarrangemang. Både socialförvaltningens och kultur- och fritidsförvaltningens kompetenser behövs och ska ha ett delat ansvar för fältassistentverksamheten.

Vi bör också verka för fler former av förebyggande arbete i samverkan mellan förvaltningar är något vi måste eftersträva.

Skaffa flera lägenheter istället av placering på dyra institutioner.

Solna stad har möjlighet att använda Solna-bornas skattepengar mer effektivt om vi har tillgång till flera lägenheter. Vi kan minska våra kostnader i mycket kännbar grad om vi kan göra placeringar i kommunen och inte i institutioner. Det räcker inte att majoriteten år efter år skriver i budgeten att man ska se över olika kategoriboenden utan att det händer så mycket. Det har nu gått en hel man-

datperiod utan att Solna ens tagit fram en bostadsförsörjningsplan, något som lagen kräver. Inventera omgående behoven och gör en tidssatt plan för hur dessa behov ska fyllas av olika typer av bostäder.

På Stockholms hårt konkurrensutsatta bostadsmarknad ställs allt hårdare krav på hög betalningsförmåga och skötsamhet. Det blir allt svårare och dyrare för socialtjänsten att hjälpa bostadslösa att hitta någonstans att bo. Här måste vår bostadsstiftelse Signalisten och de privata fastighetsägare ställa upp med var sin del.

Behov av träningslägenheter, särskild för ungdomar, sociala kontrakt och jourlägenheter ökar. Vi behöver rikta ökade resurser till boendestödet för psykiskt funktionshindrade och den sk boendekedjan behöver utökas och få fler lägenheter. Även äldre missbrukare måste garanteras ett värdigt boende.

Istället för att som idag köpa tillfälligt boende på hotell eller usla härbärgen för höga dygnspriser, bör kommunen även överväga att investera i köp av några bostadsrätter som kan tjäna som tillfälliga bostäder, gruppboenden m.m.

Behåll kompetensen

Man blir inte ”attraktiv arbetsgivare” bara för att det står i målen, det krävs handling. Personalsituationen är ansträngd och arbetsbördan är stor. Detta har lett till personalomsättning, vilket riskerar utarmning av kompetensen och ökad rättsosäkerhet. Detta personal- och resursslöseri, tillsammans med en kraftigt ökande befolkning, gör att Solnas socialtjänst fått en allt snävare ram i förhållande till verksamheten. Kostnadsökningen under 2010 beräknas bli 3,2 %. Det finns inte pengar för detta i majoritetens budget, utan man är tvungen att skära ned i verksamheter för att täcka kostnaderna. Detta kan ha ytterligare negativa konsekvenser i den redan ansträngda personalsituationen. Det är

ett oacceptabelt dålig hushållning med både mänskliga och ekonomiska resurser.

För att åstadkomma förändring i en problematisk social situation behövs tid till samtal. Socialsekreterare måste ges möjligheter till tätare kontakter med klienterna genom en rimlig arbetsbelastning och vi måste slå vakt om personalkompetens och ledarskap inom förvaltningen.

Strunta i vems plånbok det är

Samarbetet mellan socialtjänst, skola och fritid mm måste bli kraftfullare. Ett sätt att öka det förebyggande arbetet borde vara att socialtjänsten satt närmare sina naturliga samarbetspartners som skola, polis och kultur- och fritid. Det får inte vara så att socialförvaltningens insatser kommer först när olyckan är framme. Samarbetsgrupper, bestående av personal från socialtjänst, arbetsförmedling, försäkringskassa och landsting, behövs för att arbeta utifrån ett helhetsperspektiv med klienter som har sammansatta problem. Detta är inte minst viktigt för att samordna insatser.

Vi har tidigare föreslagit en nämndsammanslagning mellan kompetens- och socialnämnden, som ändå till stora delar smälts samman genom att de delar både chef och ordförande. Varför lägga pengar på dubbla arvoden och dubbla nämnder?

Vet vi vad som är ”för dyrt”?

Kan man sätta en prislapp på utanförskapet kan man också tala om vad det är värt att undvika utanförskapet. Vi vill få in ett sk socioekonomiskt bokslut i de vanliga planeringsmodellerna. Det går att räkna både på vad utslagning kostar och vad en rehabilitering är värd. Därmed kan man skapa sig en bild av det ekonomiska värdet av förebyggande arbete och prevention. Som exempel kan nämnas ett socialt kooperativ för psykiskt funktionshindrade i Södertälje. Projek-

tet kostar kommunen en miljon kronor varje år, men gör samtidigt att kommunen tjänar cirka tre miljoner i insparade kostnader.

Det är viktigt att de projekt som startas utvärderas efter rätt tid och speciellt efter att den så kallade investeringspuckeln passerats och de långsiktiga vinsterna börjar synas. Insatser måste dokumenteras och följas upp. Det är utvärderingen som beskriver hur bra en insats har fungerat. Frågor, som Hur gick det för klienten? Blev det bättre? Var insatsen effektiv? måste besvaras för att det sociala arbetet skall kunna utvecklas.

4. Kunskap och lärande

”För tillfället är det 22 stycken barn på den nya avdelningen ”Solen” och det ska snart bli 24. Av dessa kommer 19 stycken att vara blöjbarn. Hur ska personalen hinna med mycket mer än blöjbyten? Det börjar mer likna någon slags industri än ett daghem. Vi förstår heller inte hur personalen och barnen ska stå ut med den ljudvolym som uppstår. Redan nu kan det vara problematiskt att föra ett samtal med personalen vid hämtning och ett rimligt antagande är att det blir värre ju äldre barnen blir. Vi föräldrar tycker situationen är ohållbar i längden.”

Ur mail från en pappa vars 2-åriga dotter nyligen börjat i förskolan i Solna

Den nuvarande (M)ajoriteten har visat ett oförklarligt lågt intresse och ambitionsnivå för skolan och förskolan. Det märks inte bara på nedgångna lokaler, gårdar och skolgårdar utan tyvärr även på kunskapsresultaten som är låga. Solna uppfyller inte ens lagens krav på särskilt stöd till alla som behöver. En stenhård styrning mot budgeten, som år efter år gjort att skolpengens värde urholkats har gjort att tid för pedagogisk utveckling och skolutveckling fått åsidosättas. När föräldrar

klagar får de höra att de alltid har valfriheten att ”ta sin skolpeng och gå”. Men man byter inte skola som man byter märke på tandkräm. För oss är det självklart att alla skolor måste vara bra skolor, det får inte finnas några ”nitlotter”. Sådana skolor ska stängas, eller omedelbart byta ledning.

Vi socialdemokrater har besökt föräldraråd i alla Solnas stadsdelar och de flesta skolor, vi har pratat med förskoleföräldrar på gator och torg, vi står i tät kontakt med många Solnaföräldrar och vi har blivit djupt oroad av utvecklingen i Solnas skolor och förskolor. Solna hade en gång rykte om sig som Sveriges barnvänligaste kommun. Alla vi som har barn eller barnbarn i Solnas skolor och förskolor i dag vet att den tiden är förbi. Vi känner oss varken trygga eller stolta längre.

Trots att personalen i Solnas skolor och förskolor sliter hårt och i många delar lyckas bra finns inte förutsättningar att nå riktigt goda resultat. Barnen får inte möjlighet att utvecklas efter sin förmåga. Därför finns en trend att de resursstarkaste föräldrarna tar sina barn från Solnas kommunala skolor och förskolor till alternativ som de upplever vara bättre.

I förskolan är grupperna så stora att de mer liknar skolklasser och fastän barnfamiljerna flyttar in i hög takt, byggs mycket få nya förskolor. Istället inryms barnen i provisoriska lokaler, i flera fall t o m utan utemiljö att leka i. Det går inte att stolt säga att vi har valfrihet i Solna om man inte ens kan få plats i den egna stadsdelen. Vi måste börja bygga nya förskolor och skolor NU, inte imorgon! I vår investeringsbudget finns utrymme för detta.

En attitydundersökning visar att skolelever och föräldrar till förskolebarn i Solna är mindre nöjda än i andra kommuner i länet och färre föräldrar än i övriga undersökta kommuner säger att de kan rekommendera andra att välja den egna förskolan. Knappt hälften av Solnas åttondeklassare kan rekommendera sin skola till en kompis jämfört med nästan två tredjed-

lar av eleverna i de andra kommunerna. Fyra av tio femteklassare känner inte arbetsro på lektionerna. Motsvarande andel i övriga kommuner ligger på cirka 30 procent, vilket redan det är en hög siffra. Även den inspektion som Skolverkets gjorde år 2008 visar att Solna ligger illa till i både arbetsro och kunskapsutveckling jämfört med andra kommuner. Förbättringar som gjorts sedan dess är marginella.

En lärare berättar uppgivet att skolan inte får tillräckliga resurser till de barn som behöver särskilt stöd: *"Söker vi för sju elever så får vi till två. Alltså ska sju barn dela på resurser som är lagom för två. Resultatet blir att ingen av de sju barnen får tillräcklig hjälp."*

Vår ambition med skolan är hög: Vi vill återupprätta Solnas rykte som Sveriges barnvänligaste kommun. Alla elever ska mötas av höga, positiva och tydliga förväntningar och deras föräldrar ska hållas noga informerade om hur deras barn utvecklas i förhållande till kunskapsmålen. Det kommer att ta tid och kosta pengar, men det är en av de viktigaste investeringarna vi kan göra.

Börja med att anställa fler och behöriga lärare på lågstadiet där forskningen visar att lärartätheten betyder mest. Minska barngruppernas storlek både i förskolan och i skolans lägre årskurser. Med de pengar vi sparar in genom att inte subventionera besökarens parkering i Solna skulle vi t ex kunna anställa 30 speciallärare redan från hösten 2010.

Bygg om, bygg nytt och vårda det vi har
Skollokalerna och skolgårdarna är slitna och dåligt isolerade. Det är ett ständigt återkommande ämne på föräldraråden, liksom skolmaten. Följ upp matleverantörernas avtal med kommunen för att säkra god kvalitet på skolmaten och undersök möjligheten att bygga om uppvärmningskök så att maten kan lagas på plats.

Det får vara slut på kortsiktigt och dyrt lapande och lagande av vår viktigaste arbetsplats – barnens och lärarnas. Det många av

oss vuxna tar för självklart, en plats där vi kan sitta ner i lugn och ro och koncentrera oss på vår uppgift, är för många lärare och inte minst elever en utopi. På annan plats i denna budget beskriver vi hur vi vill fördubblas kommunens investeringsbudget för att bland annat kunna bygga om, modernisera och energieffektivisera skollokalerna.

Den självklara rätten för barn att få gå i närmaste skola existerar inte för Frösundabarnen. Där finns inte ens en kommunal skola och till friskolorna i området är det långa köer. Barnen skickas med taxi till Bagartorpsskolan som nästa år blir full. Öppna en provisorisk kommunal skola i Frösunda redan hösten 2011.

Tyvärskjutsarna många sina barn i bil till skolan och trafiksituationen runt skolorna är kaotisk och mycket oroande enligt många föräldrar. Rusta upp alla lokaler och skolgårdar samt förbättra trafiksituationen utanför skolorna – vi kommer omedelbart starta en inventering och göra en genomförandeplan.

Skola + modern IT-teknik = självklart!

Den informationsteknik som i dag är en självklarhet på varje arbetsplats är fortfarande en utopi i skolan. I fattiga Uruguay har regeringen satsat på att ge alla elever en egen laptop. I rika Solna får man vara glad om det finns en fungerande dator per klassrum.

Solnaföräldrar får inte information om deras barn är frånvarande från skolan. Det kan ta flera dagar, ibland veckor innan de får veta. Involvera föräldrar genom att skicka SMS så fort barnen inte är närvarande på en lektion. Tekniken finns, inköpt för dyra pengar, nu är det dags att se till att den fungerar.

Redovisa öppet alla skolors kvalitet

Solna fick nyligen kritik av Svenskt Näringsliv för att man inte redovisar skolornas kvalitet på hemsidan. Bland alla de val man idag ska göra som kund är skolvalet ett av de viktigaste. Gör det lätt att välja rätt skola eller förskola - redovisa tydligt samtliga skolors kvalitet på Solnas hemsida. För att säkerställa att alla elever få bra utbildning måste alla skolors kvalitet följas upp och utvärderas, oavsett om de är kommunala eller fristående. Idag är det frivilligt för Solnas friskolor att ingå i kommunens kvalitetsuppföljningar, trots att kommunen enligt skollagen har rätt att kräva att även friskolor ska delta i kommunens uppföljning och utvärdering.

Lika villkor för alla skolor

Det finns de som tror att barn i friskola får bättre kunskaper. Det är generellt inte sant. Sanningen är att vi inte vet så mycket mer om vilka kunskaper eleverna får i de fristående skolorna i Solna annat än det som betygen visar – ett trubbigt instrument när det gäller att säga något om hur eleverna har det i skolan. Vi kan inte lämna friskoleeleverna åt sitt öde. Vi måste bry oss om dem, på samma sätt som vi bryr oss om de barn som går i de kommunala skolorna. Vi har föreslagit att friskolorna också ska ingå i kommunens gemensamma kvalitetsredovisning och att de åläggs att ingå i samma kvalitetsgranskningar som kommunens egna skolor, exempelvis LJUS-projekt och liknande, tyvärr utan gensvar.

Upprätta pedagogiska utvecklingscentra

Bra ledare och lärare är de i viktigaste faktorerna för att eleverna ska lyckas, det visar en samstämmig modern skolforskning. Rektorer måste ofta ägna mer tid åt administration än ledarskap. Både de och lärarna måste avlastas administration och annat som tar tid från pedagogisk utvecklingen. Om alla skolor och ämnesområden fick bidra till varandras utveckling istället för att bara konkurrera om elevernas skolpeng skulle mycket vara vunnet. Inrätta ett pedagogiskt inspirations- och utvecklingscentrum där olika skolor kan mötas och lära av varandra.

Alla har rätt att nå toppen av sin förmåga

Varje tappad sug, varje släckt nyfikenhet i ett barns ögon är en personlig tragedi, men också en svidande bakläxa för skolan och samhällsekonomin. Alla barn har rätt att lyckas i skolan. Ge dem det stöd de behöver för att knäcka läs- och skrivkoden och för att slippa halka efter i matematiken.

Skolan ska möta alla barn med höga, tydliga och positiva förväntningar. På utvecklingssamtalen ska barn och föräldrar få tidig, tydlig och framåtsyftande information om hur det går i skolan: "*Här är du nu, hit ska du och det här behöver vi tillsammans göra för att du ska komma dit.*" Redovisa vägen mot målen i skriftliga utvecklingsplaner som undertecknas av samtliga parter.

Garanterad läxhjälp

Alla skolor ska erbjuda studierum utanför skoltid, både för dem som behöver mer utmaning och de som har svårt att nå målen. Ingen ska halka efter därför att de inte får hjälp med läxorna eller för att de får vänta tills de blir trötta på kvällen. Vi föreslår en garanterad läxläsningshjälp inom ramen för skola eller skolbarnomsorg i alla Solnas skolor. En del skolor erbjuder redan stödet. Nu måste det bli en rättighet för alla elever.

En 2:a chans, och en 3:e om det behövs

Vuxenutbildningen är en garanti för arbetslinjen. Det måste alltid vara möjligt att i olika skeden av livet förbättra, komplettera eller ställa om sin kompetens. När fyrtioåringarna går i pension kommer det att behövas en mängd nya med bred kompetens. I Stockholms län hotar nu kompetensbrist, samtidigt som arbetslösheten bitit sig fast på historiskt höga nivåer. Det är förödande, både för individerna och för vår regions konkurrenskraft. Vi behöver återupprätta en aktiv och flexibel arbetsmarknadspolitik, med snabba och flexibla utbildningsinsatser kopplade till företagens behov.